

Informe sobre consum problemàtic i conseqüències: detecció de noves substàncies psicoactives i serveis d'anàlisi

Any 2024

Octubre 2025

**Generalitat
de Catalunya**

Alguns drets reservats

© 2025, Generalitat de Catalunya. Departament de Salut.

Els continguts d'aquesta obra estan subjectes a una llicència de Reconeixement-NoComercial-SenseObresDerivades 4.0 Internacional.

La llicència es pot consultar a la pàgina [web de Creative Commons](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/).

Edita:

Secretaria de Salut Pública.

Subdirecció General d'Addiccions, VIH, Infeccions de Transmissió Sexual i Hepatitis Víriques.

Primera edició:

Barcelona, octubre de 2025.

Assessorament editorial:

Gabinet del Conseller. Serveis editorials.

Assessorament lingüístic:

Servei de Planificació Lingüística del Departament de Salut.

Pla editorial 2025:

Núm. de registre: 13642.

Sumari

1	Introducció	4
2	Noves substàncies psicoactives notificades	4
3	Anàlisi de les mostres rebudes a Energy Control Catalunya	5
4	Mostres analitzades als serveis de reducció de danys	8

1 Introducció

El principal objectiu de l'European Union Early Warning System (EWS) i del Sistema Espanyol d'Alerta Ràpida (SEAT) és desenvolupar i mantenir un sistema ràpid d'alerta per a la detecció, l'intercanvi d'informació, l'avaluació i la resposta davant de l'aparició de noves substàncies psicoactives o d'esdeveniments relacionats amb el consum de substàncies psicoactives susceptibles de generar un problema de salut pública. El SEAT reporta els nous casos a l'EWS europeu.

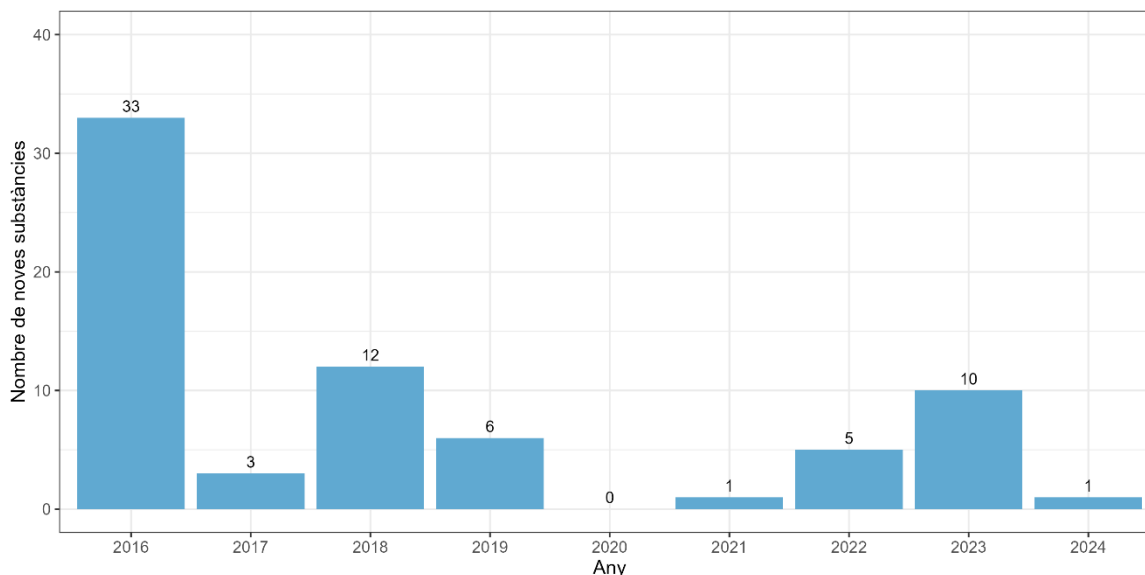
A Espanya, el SEAT està integrat per l'Administració general de l'Estat, les administracions autonòmiques i organitzacions no governamentals, i per altres entitats. La Subdirecció General d'Addiccions funciona com a punt focal de Catalunya en el marc del SEAT. A continuació es presenten els gràfics de l'evolució de les notificacions de Catalunya de noves substàncies psicoactives al SEAT i de la tipologia de les mostres analitzades per l'Associació Benestar i Desenvolupament (ABD) en el marc del seu projecte Energy Control, de reducció de riscos en l'àmbit del consum recreatiu de drogues i altres espais com els serveis de reducció de danys, en què es fa una anàlisi de les substàncies que consumiran les persones que assisteixen a aquests serveis.

2 Noves substàncies psicoactives notificades

A la figura 1 es mostra el gràfic evolutiu del nombre de substàncies notificades al SEAT en els darrers anys. Durant el 2024, des de Catalunya només s'ha notificat una substància psicoactiva de primera notificació. La nova substància psicoactiva (NSP) notificada per primera vegada va ser el metonitazè. Aquesta substància es va adquirir a través d'internet (*deep web*) i de forma intencional per la persona que va portar la mostra a analitzar. No hi ha cap altre indicatiu o altres dades que suggereixin la presència d'aquesta substància al territori català ja que es va adquirir internacionalment.

El metonitazè (N,N-diethyl-2-(2-(4-methoxybenzyl)-5-nitro-1H-benzo[d]imidazol-1-yl)ethan-1-amine) és un opioide sintètic que pertany a la família del nitazens. A diferència dels opioïdes clàssics, com la morfina, l'heroïna o els derivats del fentanil, els nitazens no comparteixen estructura química amb aquests, tot i que actuen de forma molt similar provocant efectes semblants però amb potències molt més elevades que la heroïna.

Figura 1. Evolució anual del nombre de noves substàncies psicoactives de primera notificació al Sistema Espanyol d'Alerta Ràpida a Catalunya

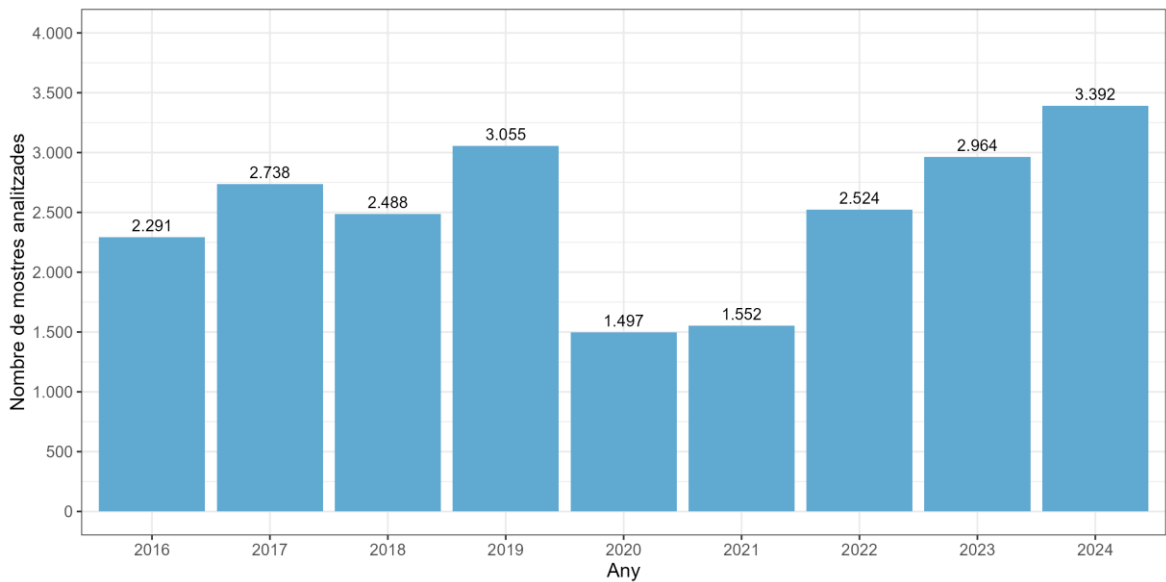
3 Anàlisi de les mostres rebudes a Energy Control Catalunya

Durant l'any 2024, l'equip d'Energy Control ha analitzat un total de 3.392 mostres de diferents substàncies procedents de 1.074 persones a Catalunya (figura 2). L'any 2024 ha estat l'any amb major nombre de mostres analitzades des de l'any 2016. La pandèmia de la COVID-19 va afectar l'activitat dels serveis d'anàlisi, a conseqüència de les restriccions de l'oci nocturn. No obstant això, a partir de l'any 2021, es detecta un important increment d'activitat i es duplica el nombre d'anàlisis fetes durant els anys de la pandèmia de la COVID-19.

A més a més, durant els últims anys, aquesta estratègia de reducció de riscos també s'ha implementat al serveis de reducció de danys; un 18% de les mostres analitzades van provenir d'aquets serveis. Això també contribueix a explicar l'augment de l'activitat observada.

Per altra banda, un 51,3% (n=1.740) de les mostres es van portar presencialment a la seu d'Energy Control; un 26,1% (n=885) es van recollir i analitzar a espais d'oci; un 17,5% (n=594) es van recollir a serveis de reducció de danys i un 5% (n=173) van arribar per correu postal. A la taula 1 es recull un evolutiu de la tipologia de les mostres analitzades per Energy Control a Catalunya.

Figura 2. Evolutiu de les mostres analitzades a la seu d'Energy Control a Catalunya

Taula 1. Evolució anual de les mostres analitzades per Energy Control a Catalunya segons el tipus de recepció (%)

Tipologia	2020	2021	2022	2023	2024
Serveis d'anàlisi presencial	67,8%	67,1%	48,7%	56,1%	51,3%
Correu postal	13,2%	13,9%	11,9%	5,8%	5,1%
Espais d'oci	5,2%	8,2%	33,6%	24,3%	26,1%
Serveis de reducció de danys	13,8%	10,8%	5,7%	13,7%	17,5%
Total	1.497	1552	2.524	2.964	3.392

A la taula 2 es mostra l'anàlisi evolutiva de les substàncies analitzades en els últims 5 anys. Cal remarcar que aquestes dades provenen del servei d'anàlisi, motiu pel qual aquesta realitat no ha der ser representativa més enllà d'aquests serveis. La substància més analitzada l'any 2024 va ser l'MDMA en un 37,2% (n=262) dels casos, seguida de la cocaïna en un 19,4% (n=659) dels casos. Aquestes dues substàncies han estat en la majoria dels anys les substàncies més analitzades, junt amb el cànnabis, que l'any 2020 va arribar a representar un

20,3% (n=296) del total de mostres analitzades i aquest any ha disminuït fins a un 0,6% (n=21).

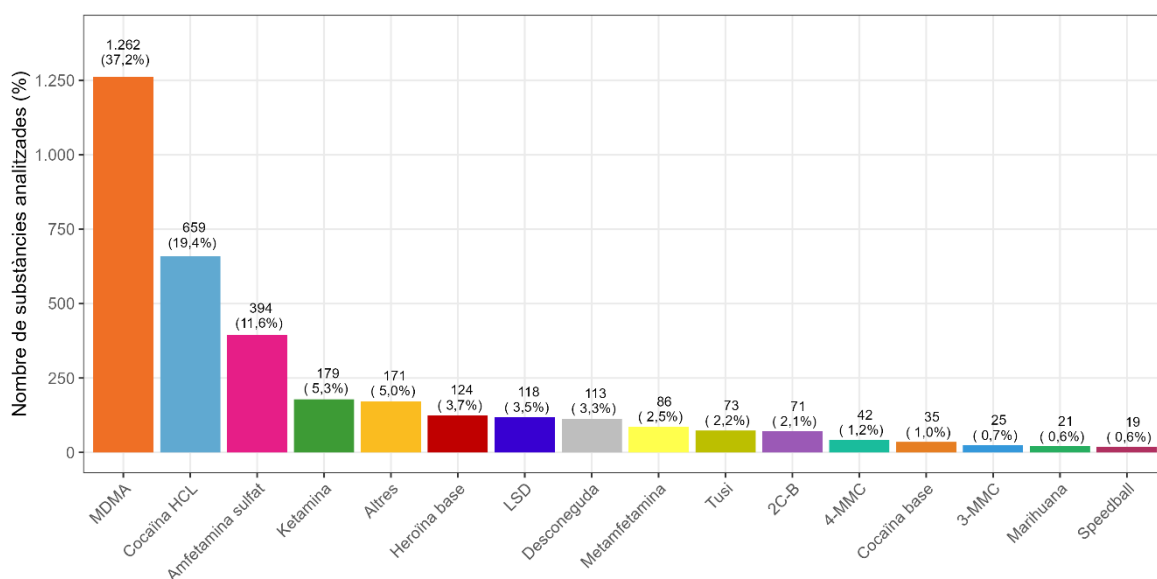
Taula 2. Evolució anual de la tipologia de les mostres analitzades per Energy Control a Catalunya (%)

Substància	2020	2021	2022	2023	2024
MDMA	15,4%	21,2%	43,3%	37,3%	37,2%
Cocaïna	21,4%	18,4%	12,3%	18,3%	19,4%
Amfetamina	11,0%	15,2%	9,0%	12,1%	11,6%
Ketamina	5,3%	4,2%	3,7%	5,8%	5,3%
Altres	3,7%	4,8	1,4%	2,3%	4,9%
NSP	3,7%	3,7%	3,3%	4,0%	4,7%
Opiacis	5,3%	3,1%	3,0%	3,5%	3,7%
LSD	4,0%	3,9%	3,2%	3,5%	3,5%
Desconeguda	3,9%	2,8%	1,6%	3,9%	3,3%
Metamfetamina	3,1%	5,4%	2,2%	2,2%	2,5%
2C-B	2,6%	2,5%	1,4%	2,4%	2,1%
4-MMC	0,4%	0,5%	0,8%	1%	1,2%
Cànnabis	20,3%	14,4%	14,8%	2,4%	0,6%
Total	1.457	1.671	2.566	2.964	3.392

La figura 3 mostra amb més detall la composició de les substàncies analitzades l'any 2024. L'MDMA es manté com la substància predominant (37,2%, n = 1.262), seguida del clorhidrat (HCL) de cocaïna (19,4%, n = 659), la seva forma salina habitualment esnifada, amb potents efectes estimulants. El sulfat d'amfetamina (amfetamina o *speed*) representa l'11,6% (n = 394), i altres substàncies amb presència rellevant són la ketamina (5,3%, n = 179), l'heroïna base (3,7%, n = 124), el LSD (3,5%, n = 118) i la 2C-B (2,1%, n = 71), un compost amb efectes psicodèlics i estimulants utilitzat en contextos recreatius.

També s'hi detecten substàncies de síntesi emergents de la família de les catinones sintètiques, com la mefedrona (4-MMC) i derivats més nous com la 3-MMC, substàncies amb efectes estimulants i empatògens, així com un nombre significatiu de mostres no identificades (n = 113), dues catinones sintètiques amb efectes estimulants similars a la mefedrona, així com un nombre significatiu de mostres no identificades (n = 113). El cànnabis, tot i haver estat rellevant en anys anteriors, representa actualment només un 0,6% de les mostres (n = 21).

Figura 3. Caracterització de les mostres analitzades per Energy Control a Catalunya, 2024

4 Mostres analitzades als serveis de reducció de danys

En aquest apartat es presenten les dades relatives a les anàlisis realitzades en diferents serveis de reducció de danys. Aquests serveis poden estar integrats en centres d'atenció i seguiment a les drogodependències (CAS) o en un centre residencial integral (CRI), així com en dispositius específics de reducció de danys, com ara els centres de reducció de danys (CRD) o unitats mòbils (UM) amb espai de punció assistida (EPA).

El 2024, Energy Control va recollir en 66 visites 399 mostres de 286 persones ateses als serveis de reduccions de dany (taula 3). Els serveis on es van realitzar més anàlisis de substàncies van ser al CAS Baluard (19%), REDAN La Mina (15,8%) i Badalona (14,3%). La categoria "Altres" inclou accions puntuals, com les realitzades durant el Dia de la Sobredosi.

Taula 3. Resultats dels serveis d'anàlisi per Energy Control als serveis de reducció de danys, 2024

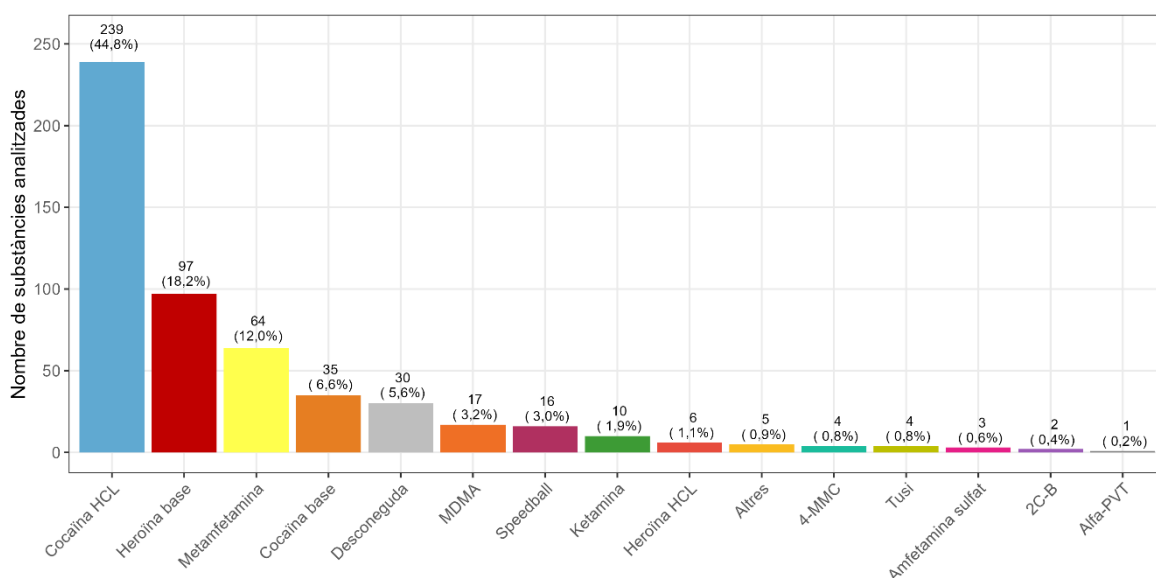
Servei	Nombre de visites	Nombre de mostres	Persones ateses
Arrels Lleida	7	39	32
CAS Baluard	11	76	56
CAS Fòrum	3	10	10
CAS Lluís Companys	8	46	21
CRD Robadors	3	7	14
CRI Galena	3	8	9
EPA Badalona	6	57	27
Illeta Reus	1	18	5
Metzineres	5	39	16
REDAN La Mina	9	63	61
UM - EPA Gavà	3	7	15
UM - EPA Tarragona	4	6	6
Altres	3	23	14
Total	66	399	286

La figura 4 complementa la informació anterior sobre les mostres recollides als serveis de reducció de danys ($n = 399$), detallant la freqüència de substàncies detectades en la seva anàlisi. En total, es van identificar 533 substàncies, ja que algunes mostres contenien més d'una substància activa.

La substància més freqüent va ser el clorhidrat de cocaïna, present en un 44,8% de les deteccions ($n = 239$), seguida de l'heroïna (18,2%, $n = 97$) i la metamfetamina (12,0%, $n = 64$). També s'hi van identificar casos de cocaïna base, MDMA, i combinacions com l'*speedball* (heroïna i cocaïna conjuntament), així com substàncies desconegudes i d'altres menys comunes. Aquesta distribució reforça la presència rellevant d'estimulants i opiacis entre les persones que accedeixen a aquests serveis.

Pel que fa a la puresa de les substàncies recollides en el marc dels serveis de reducció de danys, la metamfetamina va presentar una puresa mitjana del 79,6%, el clorhidrat de cocaïna del 66,5%, i l'heroïna del 9,3%.

Figura 4. Caracterització de les mostres recollides a serveis de reduccions de danys per EnergyControl (n = 533), 2024

Si comparem els perfils de mostres analitzades en espais d'oci i serveis de reducció de danys observem diferències clares, mentre que en el primer àmbit predomina l'anàlisi MDMA 37,2%, als serveis de reducció de danys predomina el clorhidrat de cocaïna (44,8%), l'heroïna base (18,2%) i la metamfetamina (12,0%), mentre que una substància com l'MDMA, representa només el 3,2%. Aquestes diferències responen al fet que els perfils de persona i contextos de consum són molt diferents en els dos llocs (classe socioeconòmica, edat, situació d'habitatge, origen, situació de migració). Les substàncies i la intencionalitat que resideix sota els consums esta condicionada pel context i les vivències personals.